

NFHs stillingsbudsjett 2024 – prioriteringer 2024 og langtidsplan

Trange økonomiske kår ved UiT/BFE tilsier at det må tas målrettede grep for å effektivisere driften. Naturlig avgang står sentralt i fakultetets strategi for å få økonomien i balanse. Dette er iverksatt dels i form av en midlertidig stillingsstopp fra november 2022, samt strenge begrensninger ved erstatning av stillinger der det blir ledighet de neste årene. Siden ledighet i stillinger er tilfeldig fordelt over fagområder, er dette likevel en mekanisme som i det enkelte tilfelle vil være svært uheldig for instituttet. Noen stillinger inngår i kompetanseområder som er driftskritiske eller inngår i strategiske satsingsområder. Det kan være på fagområder som har en sentral rolle i studieprogrammene, som er viktige for ekstern finansiering, og der det er vanskelig å erstatte disse ved omrokking av gjenværende personell. Dette betyr at spørsmålet om videreføring av stillinger der det oppstår ledighet må vurderes eksplisitt i hvert enkelt tilfelle.

Den midlertidige stillingsstopp, der bare driftskritiske stillinger kunne erstattes i 2023, ble fulgt opp i vedtaket av endelig budsjett i mars 2023. Her fikk NFH anledning til å lyse ut tre stillinger. Dette var to stillinger innen FG Genetikk (Førstestilling i eDNA/ marin molekylær økologi og en teknikerstilling), og en stilling i samfunnsvitenskap (ledighet etter at stillingsinnehaveren ble instituttleder). For alle tre stillingene var det et krav om 50 % eksternfinansiering i minimum 2 år.

Status bemanning

De ti siste årene har det vært betydelige endringer i bemanningen på NFH. Det skyldes dels at første generasjon ansatte ved universitetet da nådde pensjonsalderen; dels at strategiske retningsvalg for forskning og utdanning har bidratt til at nyansettelser i mange tilfeller har skjedd i andre fag enn der det har vært avgang. Et hovedmønster for NFH har vært at antallet stillinger innen samfunnsfag og økonomi har blitt redusert, mens antall stillinger innen bioteknologi og havbruk har økt. Det har selvsagt vært gode begrunnelser for alle de enkeltbeslutninger som har gitt et slik resultat. Likevel har de samlede konsekvensene av dette i mindre grad blitt vurdert, for eksempel med hensyn til å opprettholde sterke forskningsgrupper og til å gjennomføre utdanningsprogrammene.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over ledighet i faste stillinger per i dag samt forventede avganger til og med 2027. Avgang er forutsatt ved 70 år dersom ikke annet er avtalt. Det gjennomføres medarbeidersamtaler for å kartlegge planer om tidligere avgang.

Stilling	Forskningsgruppe	Undervisning	Avgang/ledig	Kommentar
Prof ressursøkonomi	MRØ	FHV	Avgang oktober 2023 (69)	

Førstestilling i samfunnsøkonomi	MRØ	FHV	Permisjon januar 2024	Sannsynlig avgang januar 2025
Førstelektor bedriftsøkonomi	MRØ	FHV	75% permisjon fra januar 2024	Sannsynlig avgang juni 2025
Førstestilling i havbruk	Havbruk og miljø	FHV, Akvamed	Utsatt i påvente av en havbruksstrategi	Vedtatt FS 2021, forsinket/stillingsstopp
Prof fiskefysiologi	Havbruk og miljø	FHV, Akvamed	40% permisjon fra 2021	Avgang januar 2025
Prof havbruksteknologi	Havbruk og miljø	FHV, Akvamed	50% permisjon januar 2024	Varslet avgang april 2026
Prof immunologi	Fiskeimmunologi og vaksineutvikling	Akvamedisin	Avgang Juni 2024 (64)	
Førstestilling patologi	Fiskeimmunologi og vaksineutvikling	Akvamedisin	Utløst 2021 uten resultat.	Undervisning dekkes inn ved 20% stilling.
Førstestilling bioteknologi	M2RG	Bioteknologi	Permisjon juni 2023	Sannsynlig avgang juni 2024
Forsker i bioteknologi	M2RG	Bioteknologi	Permisjon september 2023	Mulig avgang september 2024
Førstestilling i samfunnsvitenskap	Mara	FHV, OL	Avgang juni 2023	
Professor i samfunnsvitenskap	Mara	FHV, OL	Avgang 1.1.2023(69).	Vedtatt FS 2022, stillingsstopp
Prof sjømatproduksjon	Sjømat	FHV	Oktober 2023	Undervisning dekkes inn ved 20% stilling Nofima
Professorat i bioteknologi	Bioprospektering	Bioteknologi	Avgang juni 2026	
Prof fiskeribiologi	Craft	FHV	Februar 2026 (67)	
Prof fiskeriteknologi	Harvest	FHV	Nov 2027 (70)	
Prof samfunnsvitenskap	Mara	FHV/OL	Des 2027 (70)	

Slik det framgår av tabellen, er fem forskningsgrupper særlig berørt av ledighet og avgang.

Det gjelder for det første FG MRØ, der det i tillegg til en forventet avgang pga alder, har kommet en oppsigelse fra januar 2024. I tillegg vil en førstelektor i bedriftsøkonomi gå i redusert stilling (75%) fra januar 2024, med sannsynlig avgang innen 2 år. Fra 2025 er forskningsgruppa dermed halvert, fra 6 til 3 vitenskapelige stillinger. Allerede nå er forskningsgruppa på et minimumsnivå og må styrkes.

For det andre gjelder det FG havbruk og miljø der det er naturlig avgang i to stillinger i løpet av de neste 2-3 årene; Samtidig er en stilling som ble tildelt 2021 ikke utløst, først i påvente av fakultetets havbrukssatsing, deretter som følge av stillingsstopp. Havbruk er et av fakultetets satsingsområder, der oppstart av RAS-anlegget, utlysning av FOU-konsesjoner samt søknad om undervisningskonsesjon har

vært milepæler i løpet av 2023. Forskningsgruppen er i ferd med å komme ned på et minimumsnivå i bemanning, og må styrkes.

For det tredje gjelder det FG Fiskeimmunologi og vaksineutvikling. Her er det i tillegg til en forventet avgang pga alder en stilling (patologi) som har stått ubesatt siden 2021. Akvamedisin utgjør en viktig del av instituttets satsingsområde. Forskningsgruppen er på et minimumsnivå i bemanning og må styrkes.

For det fjerde gjelder det samfunnsfag (MARA), der det i tillegg til naturlige avganger har kommet en oppsigelse i løpet av 2023.

For det femte gjelder det algegruppa (M2RG) der to vitenskapelig ansatte i løpet av 2023 har fått permisjon for å prøve ut nye stillinger. Det er overveiende sannsynlig at minst en av disse slutter i 2024.

Instituttets bidrag til innsparing

I 2023-budsjettet fikk NFH gjennomslag for utlysning av 3 stillinger ut fra en argumentasjon om driftskritiske funksjoner. Siden disse ble argumentert fram ut fra situasjonen i 2022, omtales dette ikke videre her.

	2023	2024	2025	2026	Sum
Pensjonering	2	1,8	1,1	2,5	7,4
Oppsigelser (permisjoner)	2(2)	(1)	-	-	2(3)
Avgang II-erstillinger	0,3	0,5	-	-	0,8
Sum avganger	4,3 (2)	2,3 (1)	1,1	2,5	10,2 (3)

Slik det framgår, er den samlede avgangen i stillinger fra NFH i perioden 2023-26 er mellom 10,2 og 13,2 vitenskapelige stillinger. De fleste av disse inntreffer i 2023 og 2024, og kommer på toppen av stillinger som var vedtatt men ble satt på vent ved stillingstoppen i 2022.

Ressursbehov og prioriteringer 2024

Økonomi

Forskningsgruppa Miljø- og Ressursøkonomi (MRØ) har i dag 6 ansatte. I oktober blir en professor i ressursøkonomi pensjonist, og fra januar 2024 går en førsteamanuensis i permisjon for ett år etter å ha takket ja til stilling på NOFIMA. En lektor i økonomi går fra samme tidspunkt inn i en 75% stilling frem mot sin pensjonisttilværelse. Dette betyr bemanningen ved MRØ sannsynligvis vil være halvert i løpet av 2025. Dette er en drastisk reduksjon både i undervisnings- og veiledningskapasitet, samt mulighet til å bidra aktivt i prosjektsøking og outreach.

Økonomene på NFH har historisk vært ettertraktet, og vi har mistet flere dyktige ansatte de senere årene, i tillegg til flere som er blitt pensjonister, noe som gjør gruppa svært sårbar. Gruppa ivaretar betydelig obligatorisk undervisning i økonomi på instituttet, men det er til enhver tid for få ansatte til å drifte bredden i økonomiundervisningen, og vi har flere fagpersoner som enten er i II'er stilling eller som kjøpes inn for undervisning. Dette er krevende for koordineringen av undervisningen.

Økonomene ved NFH har i alle år bidratt aktivt i forhold til miljø- og ressursøkonomiske temaer regionalt og nasjonalt, med bidrag i media, næringslivssammenheng og i utvalgsarbeid. Grappa har publisert godt internasjonalt, og har bidratt med forskningsfinansiering fra EU, NFR, Norad og annet. Grappa har jobbet godt tverrfaglig både innen NFH og i forhold til andre miljøer på UiT, i tillegg til internasjonalt. NFH er kjent for å ha et sterkt ressursøkonomisk fagmiljø. Men med kun tre faste fullt ansatte gjenværende, er fagmiljøet svært utsatt.

Instituttet ber om at en stilling i Miljø- og Ressursøkonomi utlyses i 2024.

Havbruk

Havbruk er et viktig satsingsområde ved NFH/BFE. Fakultetsstyret for BFE vedtok i 2016 (FS-27/16) en havbrukssatsing for fakultetet. Styret understreket viktigheten av å styrke den faglige aktiviteten ved NFH, både på bakgrunn av studenttilgangen og koblingen til havbruksnæringen samt å styrke det faglige samarbeidet relatert til havbruk på tvers av forskningsgruppene ved BFE. Som ledd i denne satsingen ble det etablert en egen forskningsgruppe med fokus på produksjonsbiologi (FG Havbruk og miljø). I denne faggruppa er det nå fem medlemmer, hvorav en er et gaveprofessorat i RAS finansiert av næringa. I samarbeid med NOFIMA og Troms fylkeskommune har det blitt etablert et RAS-anlegg ved havbruksstasjonen som åpnet januar 2023.

Som en del av havbrukssatsinga var det en ambisjon å styrke havbruk i studietilbudet ved NFH/BFE. Havbruk er den delen av de biomarine næringer med størst vekst, og sektoren er en svært viktig mottaker av kandidater fra fakultetets programmer. I perioden siden 2016 har kapasiteten i de studieprogrammene der havbrukskompetanse inngår, dvs FHV og akvamedisin, vært økende. For FHV-programmet vurderes det nå hvordan havbrukskomponenten kan styrkes. FG Havbruk og miljø har vært pådrivere for at fakultetet skal utvikle et mer spesialisert studietilbud innenfor produksjonsbiologi/RAS, både i form av ordinære studietilbud og som videre/etterutdanning. Den trange økonomiske situasjonen ved UiT/Fakultetet, sammen med den pågående porteføljeprosessen, gjør det vanskelig å gå videre med dette foreløpig.

Selv om tidspunktet ikke er gunstig for utvikling av nye og ambisiøse tilbud innenfor havbruk, er det liten tvil om at behovet for kompetanse og kandidater på dette området er stort og voksende. Fakultetets havbrukssatsing etter 2016 ga en god start. Likevel er det et åpenbart behov for å styrke kompetansen på dette feltet.

Slik det framgår av tabellen over, er det tre stillinger knyttet til havbruk som er berørt av ledighet/avganger. Det gjelder for det første en ny fagstilling i havbruk, innvilget av styret i 2021, som skulle styrke undervisningstilbudet i FHV. I påvente av en ny havbruksstrategi har denne blitt satt på vent. I tillegg gjelder det en fagstilling i havbruksteknologi, som blir ledig (pensjonering) i april 2026. For det tredje gjelder det en fagstilling i fiskefysiologi, som blir ledig (pensjonering) i januar 2025.

Instituttet ber om at fagstilling i produksjonsbiologi/fiskefysiologi utlyses i 2024.

Fiskeimmunologi og vaksineutvikling

Jorunn Jørgensen, er professor i fiskevirologi og har signalisert at hun går av med pensjon i løpet av 2024. Dette er en svært viktig stilling ved FIV. Virussykdommer er fortsatt en akilleshæl for norsk oppdrettsnæring og mange forskningsspørsmål er uløste. FIV har gjennom år vært ledende innen fagfeltet både nasjonalt og internasjonalt, og har hatt en stor ekstern prosjektportefølje knyttet til forskning på virus, immunforsvar og vaksineutvikling. Å opprettholde og videreutvikle forskningsfeltet ved NFH vil kreve at forskningsgruppa opprettholder en kritisk masse av vitenskapelig ansatte og at fagmiljøet har en person med fiskevirologi som spesialfelt.

Fiskepatologi inngår som et svært nøkkelemne i studieprogrammet for Akvamedisin. Denne stillinga ble ledig i 2021. Det er vanskelig å rekruttere kompetente fagfolk til dette fagområdet. Stillinga ble utlyst, men det lyktes ikke å få ansatt noen. Fra 2022 har undervisningen i patologi blitt gjort ved hjelp av bistillinger. Dette fungerer rimelig greit, men er ingen tilfredsstillende løsning på sikt. Siden det

avgjørende her er å identifisere godt kvalifiserte kandidater, foreslår vi at institutt og fagmiljø arbeider videre med å identifisere gode kandidater. Stillinga bør utlyses når slike kandidater er identifisert.

Utlysning av en stilling i fiskevirologi prioriteres foran patologistillingen fordi fagfeltet har stor betydning for å opprettholde den faglige profilen gruppa har, og for fortsatt å være konkurransedyktig ved eksterne utlysninger av forskningsmidler fra NFR og EU.

Instituttet ber om at fagstilling i fiskevirologi utlyses i 2024.

Samfunnsfag – forvaltning og governance

Det er nå to avganger innen dette fagområdet. Mens en professor ble pensjonist fra januar 23, så en nytilsatt førsteamanuensis opp sin stilling fra juni 2023. Sett over tid har det skjedd en tydelig svekkelse av NFHs faglige tyngde innen forskning og undervisning på forvaltning/governance/ledelse, særlig fordi det kommer i tillegg til avganger i to andre stillinger innen dette feltet (Jentoft og Hersoug). Dette er sentrale faglige perspektiver i FHV, og utgjør en bærebjelke i Ocean Leadership. Det er også et felt der NFH over tid har gitt viktige forskningsmessige bidrag nasjonalt og internasjonalt. Forskningsgruppa har lyktes godt i å få inn eksternt finansierte prosjekter over tid.

Instituttet ber om at en stilling i samfunnsfag/governance utlyses i 2024.

Mikroalger - CCU

Innen forskningsgruppen Microalgae & Microbiomes (M2RG) har to vitenskapelig ansatte i løpet av 2023 fått permisjon for å prøve ut nye stillinger. Dette er et felt som er av stor strategisk betydning, særlig via de nasjonale satsinger på CCU og bærekraftig for.

Instituttet ber om at en stilling i mikroalger – CCU utlyses i 2024.

Ressursbehov i perioden fram til 2027– 2027

I tillegg til de fem stillingene prioritert for 2024, ber NFH om at følgende stillinger tas med i en langsiktig strategisk bemanningsplan.

En mellomstilling i havbruksteknologi ved Havbruk og miljø.
En mellomstilling/toppstilling i patologi ved Immunologi og vansineutvikling.
En mellomstilling i ressurs og miljøøkonomi ved MRØ.
En mellomstilling i governance/ledelse ved Mara.

Iierstillinger

NFH har per i dag 15 Iierstillinger, se tabellen til slutt i dokumentet. Seks av disse er finansiert eksternt eller av UiT; 4 av disse fra HK-dir. Instituttet hadde i begynnelsen av inneværende år av Iierstillingene som går ut inneværende år for å kartlegge hvilke som burde fornyes og hvilke som kunne avsluttes. Ut fra denne gjennomgangen ble 4 slike stillinger avsluttet.

Følgende fem Iierstillinger som går ut i løpet av 2023fyller svært viktige funksjoner i forskning, veiledning og undervisning ved NFH og vi ber om at disse viedereføres:

- Sistiaga, Manu (HARVEST) Denne stillinga er av sentral betydning i planlegging og gjennomføring av forskningstokt i samarbeid med HI, og bør viedereføres.

- Grimaldo (HARVEST) Har stor betydning for veiledning og undervisning i HARVEST og som støtte til Roger. Denne bør videreføres, men kan reduseres til 10%.
- Herrmann (HARVEST) Av sentral betydning for Dsolve og veiledning av phdene der. Kan ikke erstattes og bør videreføres.
- Dahle (Fiskehelse) Kritisk for undervisning på fiskehelsestudiet og bør videreføres.

Tre av disse stillingene er knyttet til Harvest og har stor betydning for å opprettholde forskning og undervisning i redskapsteknologi. Videreføring av disse stillingene er godkjent av dekanen.

Stillingen til Dahle er finansiert i partnerskap med veterinærinstituttet. Vi har nå samtaler med VI om fornyelse av denne avtalen.

Margrethe Esaiassen har sagt opp sin hovedstilling. For å dekke opp undervisningen har hun beholdt en Iierstilling. Denne er godkjent av dekanen.

II-erstillingene til Stien og Sæter går ut februar 2024. Disse er sentrale i undervisninga i fiskevelferd og NFH vil innstille på at disse videreføres. Vi ber om at disse forlenges med 3 år, og at dette inkluderes i budsjettet for 2024.

Ingrid Pettersen har fått permisjon fra sin stilling fra januar 2024 i et år for å prøve ut ny stilling. Vi ber om at hun i denne perioden får mulighet til å videreføre noen av sin undervisning og veiledning i en Iierstilling.

Prioriteringer:

Budsjettinnspill for 2024 oppsummeres i tabellen under. Innspillene er i prioritert rekkefølge.

	Stilling %	FG	Periode
Førsteamanuensis innen miljø og ressursøkonomi	100%	MRØ	Fast
Førsteamanuensis i produksjonsbiologi/fiskefysiologi	100%	Havbruk og miljø	Fast
Førsteamanuensis fiskevirologi	100%	Immunologi og vaksine	Fast
Førsteamanuensis samfunnsvitenskap	100%	Mara	Fast
Førsteamanuensis i mikroalger	100%	M2RG	Fast

I tillegg ber NFH om anledning til å engasjere en Iierstilling (20%) samfunnsøkonomi i et år for å dekke inn undervisning og veiledning på FHV-programmene. NFH ber også om at følgende Iierstillinger som går ut i 2024 forlenges med 3 år

	Stilling %	FG	Periode
Stien, Lars Helge (fiskevelferd)	10 %	Havbruk og miljø	3 år

Sæther, Per Anton (fiskevelferd)	10	Havbruk og miljø	3 år
Alf Dalum (fiskepatologi)	20		3 år fra 10.24

Vennlig hilsen

Petter Holm
instituttleder
—
petter.holm@uit.no

Kari Nordeng Mellem
fung. kontorsjef
—
kari.mellem@uit.no

Vedlegg

Ilerstillinger ved NFH

Etter- og fornavn	%	Slutt-dato		
Sistiaga, Manu	20	30.09.2023	HARVEST	Forlenges 3 år. Godkjent av dekan
Grimaldo Vela, Eduardo Enrique	20	30.09.2023	HARVEST	Reduseres til 10 % og forlenges i 3 år. Godkjent av dekan
Herrmann, Bent	20	31.12.2023	HARVEST	Forlenges i 3 år. Godkjent av dekan
Dahle, Maria Krudtå	20	31.12.2023	Fiskehelse	Forlegnes, men må avvente avklaring med VI
Stien, Lars Helge	10	29.02.2024	Havbruk og miljø	NFH ber om forlengelse i tre år
Sæther, Per Anton	10	-	Havbruk og miljø	NFH ber om forlengelse i 3 år
Ingrid Pettersen	20		MRØ	NY. NFH ber om ny Ilerstilling for 2024
Tobiassen, Torbjørn Inge	20	31.03.2025	Sjømat	

Dreyer, Bent Magne	20	31.12.2025	MRØ	
Iversen, Audun	20	31.12.2025	MRØ	
Berg, Erik	10	14.09.2026	BRIDGE	
Misund, Ole Arve	20	31.08.2025	BRIDGE Nivå 1	
Bernstein, Michael Jordan	20	31.10.2025	Strategisk fond Ocean L	
Johnsen, Hilde Rødås	10	31.12.2025	Ekstern – HK-dir	
Walderhaug, Ståle	20	31.12.2024	Ekstern HK-dir	
Lindquister, Charlotte Norvik	20	-	Ekstern hk-dir	
Kristiansen, Stein Arnold	20	-	Ekstern hk-dir	